

[Alsing Andersen.]

Jeg ved ikke, om det ærede medlem dermed havde et særligt formål, at skyde et særligt ansvar over på De Forenede Stater i Amerika. Det er i alt fald ikke rigtigt, hvad det ærede medlem påstod, for så sent som under de sidste debatter i efteråret er der udtrykkeligt erklæret fra De Forenede Staters repræsentanter, at de er rede til at drøfte ethvert andet forslag og til at acceptere ethvert andet forslag, der har den samme effektivitet som det, der hidtil har været drøftet og har fået tilslutning fra flertallets side. Det er altså aldeles ikke rigtigt, som det ærede medlem søgte at give det udseende af, at De Forenede Stater på denne måde har spærret vejen for enhver diskussion om andre udveje.

Overfor dette har Sovjetunionen og de folkedemokratiske lande stillet sig på den måde, at de ikke har villet give tilslutning til den internationale socialisering, som der i virkeligheden er tale om, af atomenergien. Fra den side har man anset det for et altfor vidtgående indgreb i de enkelte staters dispositionsret og indre forhold. Man har ment, at de enkelte stater selv bør kunne disponere over disse råstoffer, både over deres udvinding og over hele produktionsprocessen. Sovjetunionen accepterer international kontrol, det behøver vi ikke at strides om, men den ønsker denne kontrol begrænset. Det må understreges, og det gjorde det ærede medlem hr. Aksel Larsen ikke tilstrækkeligt. Bebrejdelserne, som han søgte at rette mod den højtærede udenrigsminister for ikke at give den helt rigtige fremstilling, er for det første forkerte, men falder herved tilbage på ham selv. Sovjetunionen ønsker kun en begrænset kontrol, det, som det ærede medlem uden kommentarer selv kaldte en periodisk inspektion, en periodisk inspektion af atomanlæggene i de enkelte lande, plus naturligvis, som det også blev sagt af det ærede medlem, særlige undersøgelser, når mistanke om krænkelse af de gældende bestemmelser måtte opstå. Men det internationale kontrolorgan, som man fra Sovjetunionens side har foreslået, skal altså ikke kunne disponere over noget. Det skal kunne føre tilsyn periodisk, men må ikke være permanent; det skal kunne rette henstillinger til de enkelte regeringer om produktion, oplagring o. s. v.; det skal end-

videre kunne rette henstillinger, naturligvis, til De Forenede Nationers sikkerhedsråd om foranstaltninger til at forhindre krænkelse af bestemmelserne; men det, det kommer an på i dette forslag, er, at det kun skal kunne rette henstillinger til regeringerne og til sikkerhedsrådet. Denne ordning har de øvrige medlemmer, deriblandt de danske medlemmer, ikke kunnet anse for betryggende.

Nu er det rigtigt, hvad det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde, at Sovjetunionen ikke har krævet veto retten eller enstemmighedsreglen anvendt på kontrolkommissionens daglige virksomhed. Det er heller ikke påstået. Kontrolkommissionen skal kunne virke, kunne gøre sine henstillinger til regeringerne, kunne foretage sin inspektion o. s. v., uden at der i forvejen er truffet enstemmig beslutning om det i sikkerhedsrådet. Det er ganske rigtigt, men det er slet ikke det, der er det afgørende, ærede medlem. Som sagen står indtil dette øjeblik, vil det ærede medlem hr. Aksel Larsen nemlig ikke kunne benægte, at veto retten kan blive meget afgørende for hele kontrolsystemets eksistens og dermed for hele den gensidige tillid mellem nationerne. Som jeg sagde, skulle jo denne internationale kontrolkommission, som Sovjetunionen har foreslået, have den opgave, når den fandt, at der skulle rettes på det ene eller det andet eller skrides hårdere ind, at rette henstillinger til de pågældende regeringer derom. Og nu er vi ved det springende punkt, for hvad skal der så ske, hvis den pågældende regering, hævde sin ret til selv at bestemme indenfor landets grænser, hævde sin suverænitet, siger: det kommer ikke kontrolkommissionen ved, det vil vi ikke rette os efter.

Hvad skal der så ske? Ja, hvis det hele ikke skal falde fra hinanden, har kontrolkommissionen kun een ting at gøre: at appellere sagen til sikkerhedsrådet i De Forenede Nationer, og som bekendt gælder reglen om enstemmighed i sikkerhedsrådets forhandlinger. Det er det, der er det springende punkt; der står sagen i øjeblikket, og det kommer det ærede medlem hr. Aksel Larsen og Sovjetunionens fortalere ikke uden om. Det er beklageligt at skulle konstatere det, men det er herpå, det er strandet, og det er der, hele sagen står i dette øjeblik. Derfor var der ikke noget urigtigt i den højtærede